

ВІДГУК

офіційного опонента, завідувача кафедри акушерства та гінекології Одеського національного медичного університету, доктора медичних наук, професора

ГЛАДЧУКА ІГОРЯ ЗІНОВІЙОВИЧА

на дисертаційну роботу *ЛЕПЕТЕНКО ЮЛІЇ ЮРІЇВНИ* на тему:

«Ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників»,

аспірантки кафедри акушерства та гінекології № 2, подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.171 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка створена згідно до наказу ректора ЗВО ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 74 від 01 травня 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова протокол № 10 від 30 квітня 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Ступінь актуальності обраної теми

Ендометріоз залишається однією з найскладніших проблем сучасної гінекології, яка виходить за межі суто клінічної дискусії та набуває вагомого медико-соціального значення, вражаючи кожен десяту жінку репродуктивного віку, а серед пацієнток із безпліддям та хронічним тазовим болем — до 50 %. При цьому ендометріоми яєчників є найчастішим анатомічним проявом поширених форм цього захворювання.

Актуальність теми дослідження Лепетенко Юлії Юріївни зумовлена відсутністю єдиного підходу до визначення оптимальної тактики ведення таких пацієнток. Традиційне хірургічне видалення капсули кісти (лапароскопічна цистектомія) несе високий ризик ятрогенного пошкодження інтактної тканини яєчника та критичного зниження оваріального резерву. Водночас ізольована

медикаментозна супресивна терапія часто є малоефективною при великих розмірах утворень і відтерміновує реалізацію репродуктивних планів. Особливої гостроти проблемі додає висока частота рецидивування (до 30–40 %), що призводить до повторних операцій та остаточного виснаження фолікулярного апарату.

Сучасні міжнародні настанови (зокрема ESHRE) наголошують на потребі персоналізованого, довгострокового менеджменту, проте чіткі алгоритми диференційованого вибору між очікувальною тактикою, медикаментозним лікуванням та етапною хірургією з метою збереження фертильності залишаються недостатньо розробленими.

Таким чином, наукове обґрунтування та впровадження удосконаленого алгоритму діагностично-лікувальних заходів для пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників є своєчасним, вагомим і практично значущим завданням для вітчизняної охорони здоров'я, що засвідчує високий ступінь актуальності рецензованої дисертаційної роботи Лепетенко Юлії Юріївни.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Оцінка наукового рівня дисертації Лепетенко Юлії Юріївни та її наукових публікацій свідчить про те, що рецензована робота є завершеною, самостійною і глибокою працею, виконаною на високому методологічному рівні з дотриманням принципів доказової медицини.

Структура дослідження є чіткою та логічною, а обрані клінічні, лабораторні, інструментальні методи, включаючи динамічний моніторинг показників оваріального резерву, повністю адекватні поставленій меті та завданням. Високий науковий рівень роботи підтверджується репрезентативним обсягом клінічного матеріалу, належним формуванням груп порівняння пацієнток репродуктивного віку та застосуванням сучасних методів статистичного аналізу,

що гарантує точність, верифікованість і об'єктивність усіх сформульованих висновків.

Основні наукові результати дисертаційного дослідження Лепетенко Ю.Ю. повною мірою відображені у публікаціях автора. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць, серед яких 6 статей у фахових наукових виданнях України, затверджених МОН та 4 тези доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій. Зміст опублікованих праць повністю корелює з основними положеннями та висновками дисертації.

Результати дослідження здобувачки отримали належну апробацію серед професійної медичної спільноти акушерів-гінекологів і репродуктологів та були повною мірою висвітлені у наукових публікаціях, що свідчить про високий рівень відкритості та визнання наукових здобутків. Авторкою чітко дотримано вимог академічної доброчесності.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження Лепетенко Ю. Ю. полягає у суттєвому теоретичному обґрунтуванні та розробці удосконаленого персоніфікованого підходу до лікування жінок із ендометріомами яєчників, спрямованого на збереження їхнього репродуктивного потенціалу.

Головним науковим здобутком авторки є розробка та впровадження оптимізованого алгоритму індивідуалізованої тактики, що базується на синергічному поєднанні малоінвазивної ультразвуку-асоційованої аспіраційної склеротерапії із комплексним і патогенетично виваженим медикаментозним супроводом. Високу наукову цінність має клінічне застосування медикаментозного супроводу за допомогою комбінації дієногесту, вітаміну D, мію-інозитулу та фолієвої кислоти, коензиму Q10 і ДГЕА, що дозволило

мінімізувати ятрогенний вплив на фолікулярний апарат і забезпечити стабільність оваріального резерву. У роботі переконливо доведено, що запропонована методика, на відміну від традиційної лапароскопічної цистектомії, повністю виключає агресивний термічний та механічний травматизм паренхіми яєчника, гарантуючи збереження пулу антральних фолікулів та стабільні рівні антимюллерового гормона.

Принципове наукове значення має обґрунтування патогенетичної доцільності аспіраційної склеротерапії як методу вибору для ефективної декомпресії оваріальної тканини та нормалізації локальної мікроциркуляції.

Авторці вдалося довести, що такий підхід запобігає розвитку посттравматичної ішемії, що є визначальним фактором для збереження життєздатності та якості ооцитів пацієнток.

Повнота викладу матеріалів дисертації Лепетенко Юлії Юріївни в опублікованих працях здобувачки є вичерпною, оскільки всі ключові теоретичні висновки, порівняльні статистичні розрахунки груп дослідження та запропоновані терапевтичні схеми повною мірою відображені в оприлюднених наукових статтях у провідних фахових виданнях України та тезах науково-практичних конференцій.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Аналіз матеріалів дисертаційного дослідження Лепетенко Юлії Юріївни дозволяє стверджувати, що всі сформульовані наукові положення, висновки та практичні рекомендації характеризуються високим ступенем обґрунтованості, достовірності та фактологічної точності. Методологічне підґрунтя роботи повністю базується на сучасних засадах доказової медицини та чіткому дотриманні міжнародних клінічних стандартів. Висока достовірність результатів забезпечується репрезентативним обсягом клінічного матеріалу та

сформованими групами порівняння, які є абсолютно однорідними за віком, соматичним статусом та анамнестичними даними, що виключає системні помилки під час збору первинної інформації. Наукові узагальнення автора ґрунтуються на застосуванні комплексу сучасних, високоінформативних методів дослідження, які включали загальноклінічний огляд, поглиблений моніторинг показників гормонального профілю та маркерів оваріального резерву, експертну ультразвукову діагностику з кольоровим доплерівським картуванням, а також оцінку рівня вітаміну D.

Висновки дисертації логічно випливають із результатів власних клініко-лабораторних та інструментальних спостережень, повністю відповідають поставленим завданням та не містять внутрішніх суперечностей. Математико-статистична обробка отриманих цифрових масивів виконана із застосуванням сучасного програмного забезпечення та коректних методів статистичного аналізу, що підтверджує високу точність, верифікованість та об'єктивність усіх висунутих положень.

Практичні рекомендації сформульовані чітко, мають виражену клінічну спрямованість і є безпосереднім наслідком доведеної ефективності розробленого алгоритму ведення пацієнток, що підтверджує високий науковий та практичний рівень рецензованої роботи.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Оцінюючи рівень виконання поставленого наукового завдання, слід зазначити, що Лепетенко Юлія Юріївна повністю досягла мети свого дисертаційного дослідження та успішно вирішила всі сформульовані у вступі завдання. Авторка продемонструвала високий рівень оволодіння сучасними методами збирання, обробки та аналізу наукової інформації, що дозволило їй вибудувати чітку та логічну архітектуру наукового пошуку.

Матеріали дисертації свідчать про те, що здобувачка глибоко володіє сучасною методологією наукової діяльності, яка базується на системному аналізі, принципах доказової медицини та медичної статистики.

Лепетенко Ю. Ю. проявила себе як зріла та самостійна науковиця, здатна не лише критично оцінювати наявні літературні дані щодо лікування ендометріом яєчників, а й самостійно планувати клініко-інструментальні етапи роботи, інтерпретувати складні лабораторні профілі, формулювати обґрунтовані висновки та успішно інтегрувати їх у реальну клінічну практику. Здатність ефективно поєднувати малоінвазивну аспіраційну склеротерапію зі складними патогенетичними схемами медикаментозного супроводу підтверджує високу професійну та наукову кваліфікацію авторки.

Таким чином, рівень виконання поставленого завдання та ступінь оволодіння методологією наукової праці повністю відповідають кваліфікаційним вимогам і підтверджують готовність здобувачки до самостійної дослідницької та інноваційної діяльності у галузі медицини.

6. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів дослідження

Теоретичне значення отриманих Лепетенко Юлією Юріівною результатів полягає у розширенні та доповненні наявних наукових знань про патогенетичні механізми негативного впливу ендометріом яєчників на стан репродуктивної системи жінок і фолікулярний апарат зокрема. Дослідження авторки доповнює теоретичну базу акушерства, гінекології та репродуктології новими даними щодо динаміки маркерів оваріального резерву та гормонального статусу під впливом малоінвазивного втручання та цілеспрямованої медикаментозної підтримки. Науково обґрунтовані авторкою закономірності збереження пулу антральних фолікулів та захисту судинного русла яєчників відкривають нові напрями для моделювання безпечних стратегій збереження фертильності.

Практичне значення дисертаційного дослідження має виражену клінічну цінність для практичної охорони здоров'я, оскільки розроблений та впроваджений авторкою алгоритм безпосередньо покращує результати лікування пацієнток репродуктивного віку. Запропонована методика ультразвуково-асоційованої аспіраційної склеротерапії у поєднанні з комплексним медикаментозним супроводом (дієногест, вітамін D, міо-інозитол та фолієва кислота, коензим Q10, ДГЕА) дозволяє лікарям акушерам-гінекологам та репродуктологам ефективно уникати травматизації здорової тканини яєчника, зменшувати ризик післяопераційної ішемії та стабілізувати рівень антимюллерового гормона. Впровадження цієї схеми забезпечує зниження частоти рецидивування ендометріом та створює оптимальні умови для успішного відновлення природної фертильності або ефективної підготовки жінок до програм допоміжних репродуктивних технологій. Результати роботи можуть бути рекомендовані для широкого використання в практиці гінекологічних відділень, перинатальних центрів, клінік репродуктивної медицини, а також в освітньому процесі профільних медичних університетів.

Дисертаційне дослідження Лепетенко Ю.Ю. має чітку наукову спрямованість і виконувалось у безпосередньому зв'язку з плановими програмами розвитку медичної науки. Представлена праця є складовою частиною науково-дослідної роботи кафедри акушерства та гінекології № 2 Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова на тему: «Збереження та відновлення здоров'я жінки від менархе до менопаузи в умовах сучасності», яка має номер державної реєстрації 0125U000853. Особистий внесок здобувачки в реалізацію зазначеної кафедральної теми полягає у розробці персоніфікованого алгоритму ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників, що повністю відповідає пріоритетним завданням охорони здоров'я щодо збереження та відновлення фертильного потенціалу жінок фертильного віку.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому

Представлена на рецензування дисертаційна праця Лепетенко Юлії Юріївни виконана державною мовою на високому науковому рівні з дотриманням чинних вимог до оформлення кваліфікаційних досліджень. Структура роботи вибудована за логічним принципом і охоплює 256 сторінок залікового машинопису. У своєму складі дисертація містить анотацію, зміст, перелік умовних позначень, вступну частину, огляд наукової літератури, розділ із висвітленням матеріалів та методів, два розділи з демонстрацією власних результатів, узагальнюючий аналіз, висновки, практичні рекомендації, бібліографію з 255 найменувань та два додатки. Науковий матеріал ілюстровано 15 таблицями та 12 рисунками, а список літературних джерел разом із додатками викладено на 58 сторінках.

В анотаційному блоці двома мовами чітко окреслено сутність вирішеної науково-практичної задачі та резюмовано ключові результати. У дев'яносторінковому вступі ґрунтовно доведено своєчасність дослідження, визначено його об'єкт, предмет і методологічний апарат, сформульовано мету й завдання, а також задекларовано наукову новизну, практичну цінність, особистий внесок автора, відомості про апробацію результатів та наявні публікації. Аналітичний огляд літератури, який займає 35 сторінок першого розділу, демонструє глибоку теоретичну підготовку здобувачки. У чотирьох підрозділах авторкою всебічно систематизовано сучасні погляди на етіопатогенез ендометріозу, деталізовано клінічні прояви ендометріом та обґрунтовано їхній негативний вплив на репродуктивну функцію. Особливий інтерес викликає проведений аналіз ризиків втрати оваріального резерву внаслідок проведення класичної лапароскопічної цистектомії. Здобувачка критично переосмислила сучасні терапевтичні стратегії, визначила місце малоінвазивної склеротерапії та провела чітке порівняння хірургічних методик. Сформульовані наприкінці розділу висновки є цілком переконливими та підтверджують, що традиційні

радикальні лапароскопічні операції травмують паренхіму яєчника, зумовлюючи необхідність деескалації хірургічної агресії та ширшого впровадження органозберігальних методик. Слід відзначити, що матеріали цього етапу повною мірою висвітлені в одній фаховій статті категорії «Б».

У другому розділі, викладеному на 18 сторінках і розділеному на 13 підрозділів, авторка детально описує дизайн дослідження, який вдало комбінує ретроспективні та проспективні клінічні спостереження. Позитивно оцінюється вичерпна клініко-анамнестична характеристика пацієнок та методологія проведення загальних, гінекологічних та антропометричних обстежень. Науково обґрунтованим є комплекс лабораторних тестів, що включав моніторинг гормонального фону, вітаміну D, онкомаркерів СА-125 і HE4 із розрахунком індексу ROMA, а також ультразвукове дослідження органів малого таза з доплерометрією. У розділі чітко описано техніку ультразвуку-асоційованої етанолової склеротерапії та лапароскопічних операцій із подальшим гістологічним аналізом тканин. Окрему увагу приділено квантифікації болю за візуально-аналоговою шкалою (ВАШ) та методам статистичного аналізу, що підтверджує надійність первинної бази даних.

Третій розділ дисертації на 32 сторінках містить результати ретроспективного аналізу медичних карт жінок із ендометріомами яєчників. Авторка доводить, що поєднання агоністів гонадотропін-рилізінг-гормону з операцією знижує частоту рецидивів, проте супроводжується значною втратою оваріального потенціалу. Водночас аргументовано показано, що тривала відсутність лікування призводить до деструкції тканин гонад через хронічне запалення та оксидативний стрес. Розділ якісно ілюстрований 8 таблицями та 9 рисунками, а його результати оприлюднені у 3 статтях у наукових фахових виданнях України та 2 тезах матеріалів науково-практичних конференцій.

Четвертий розділ обсягом 59 сторінок містить 7 таблиць і 3 рисунки та фокусується на порівняльному аналізі ефективності лікування у проспективних

групах пацієнток. Здобувачка експериментально підтвердила, що малоінвазивна склеротерапія під УЗ-контролем виступає безпечною та ефективною альтернативою лапароскопічній цистектомії, оскільки забезпечує стабільність рівнів антимюллерового гормона та кількості антральних фолікулів, не порушує стероїдогенез і виключає термічний травматизм. Ці дані відображені в 2 статтях у фахових виданнях України (категорії Б) та у 2 тезах доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

П'ятий розділ обсягом 20 сторінок присвячений узагальненню результатів і їх порівнянню з даними інших дослідників. Проведений аналіз остаточно засвідчує, що аспіраційна склеротерапія дозволяє елімінувати патологічний субстрат без ятрогенного зниження пулу ооцитів та дестабілізації гонадотропної функції.

Узагальнюючий висновок та 6 окремих висновків роботи повністю корелюють із поставленими завданнями.

Бібліографічний список із 255 джерел, де 244 праці викладено латиницею та 11 кирилицею, підтверджує орієнтацію на світові стандарти.

Наявність 8 актів впровадження у додатках свідчить про високу клінічну цінність результатів Лепетенко Юлії Юріївни для сучасного акушерства, гінекології та репродуктології, а сама дисертація є цілісним і повністю завершеним науковим дослідженням.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Високий прикладний потенціал наукових здобутків Лепетенко Юлії Юріївни обґрунтовує необхідність їхнього активного та системного впровадження у практичну діяльність вітчизняних закладів охорони здоров'я та систему медичної освіти. Запропонований авторкою діагностично-лікувальний алгоритм доцільно включити до локальних протоколів та стандартів медичної

допомоги жінкам із доброякісною патологією яєчників, що оптимізує тактику ведення пацієнток фертильного віку та суттєво знизить частоту репродуктивних втрат.

У педагогічній діяльності результати дисертаційної праці, сформульовані патогенетичні висновки та розроблені терапевтичні схеми рекомендовано ширше використовувати в освітньому процесі профільних кафедр закладів вищої медичної освіти та інститутів післядипломної освіти. Матеріали дисертації є повністю готовими для включення до програм лекційних курсів, методичних рекомендацій та тематичних планів занять, орієнтованих на навчання студентів, підготовку лікарів-інтернів, а також підвищення кваліфікації лікарів акушерів-гінекологів і репродуктологів.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Цілісний аналіз дисертаційної праці Лепетенко Юлії Юріївни залишає позитивне враження, підтверджуючи її фундаментальність, високу клінічну цінність та бездоганне методологічне планування. Серед незначних технічних огріхів оформлення тексту дисертації трапляються випадки, коли загальноприйняті медичні та лабораторні скорочення повторно розшифровуються в подальших розділах роботи, хоча їх повне значення вже було належним чином наведено авторкою у переліку умовних скорочень.

З метою уточнення окремих положень роботи та стимулювання наукової дискусії під час публічного захисту дисертації Лепетенко Юлії Юріївни пропонується дати відповіді на такі запитання:

1. Чим зумовлений вибір етанолу та чи розглядалася можливість застосування інших сучасних склерозантів?

2. Чим обґрунтована вища інформативність індексу ROMA порівняно з ізольованим маркером СА-125 у диференційній діагностиці об'ємних утворень яєчників у пацієток репродуктивного віку?

3. На скільки відсотків у середньому знижувався рівень антимюллерового гормону після лапароскопічної цистектомії порівняно з групою склеротерапії через 1 та 3 місяці після втручання?

Висловлені технічні та архітектонічні зауваження мають характер дружніх побажань, жодним чином не нівелюють високу наукову кондиційність дисертації та не впливають на підсумкову позитивну оцінку наукового внеску здобувачки.

10. Дані про відсутність порушень академічної доброчесності

Детальний аналіз тексту дисертації Лепетенко Юлії Юріївни, вивчення опублікованих авторкою наукових праць у фахових виданнях України та матеріалах всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій дозволяють констатувати високий рівень академічної культури дослідниці. У ході рецензування не виявлено жодних ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації клінічних та лабораторних даних. Усі використані ідеї, наукові результати, твердження та текстові запозичення інших авторів супроводжуються точними, коректними та нормативно обґрунтованими посиланнями на відповідні джерела у списку використаної літератури. Отримані результати статистичного аналізу, ультразвукові та лабораторні показники пацієток повністю відповідають реальним первинним матеріалам дослідження.

У ході аналізу встановлено, що належна перевірка дисертації за допомогою спеціалізованої антиплагіатної системи «StrikePlagiarism.com» переконливо засвідчила високий рівень його оригінальності, який становить 95,92 %, що є відмінним показником для кваліфікаційних праць медичного профілю.

Підсумовуючи викладене, констатується, що Лепетенко Юлія Юріївна під час виконання та оформлення дисертаційного дослідження повною мірою дотрималася чинних положень щодо забезпечення академічної доброчесності.

ВИСНОВОК

про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота **Лепетенко Юлії Юріївни** на тему: **«Ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників»**, представлена до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.171 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка створена проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є самостійною завершеною науковою працею.

Наукові здобутки, отримані в дисертаційному дослідженні Лепетенко Юлії Юріївни, поглиблюють та суттєво доповнюють наявну теоретичну базу щодо патогенезу утворення ендометріом яєчників, деталізують механізми їхнього деструктивного впливу на оваріальний резерв та доводять високі ризики ятрогенного виснаження паренхіми гонад внаслідок проведення лапароскопічної цистектомії. Розробка та обґрунтування персоніфікованого алгоритму ведення пацієнток репродуктивного віку з ендометріомами яєчників із використанням малоінвазивної ультразвуку-асоційованої склеротерапії відкривають нові можливості для впровадження ефективної органозберігальної тактики, що дозволяє оптимізувати результативність відновлення фертильного потенціалу в пацієнток.

За рівнем актуальності обраної теми, ступенем наукової новизни представлених результатів, методологічною якістю виконання, обсягом залученого клінічного матеріалу, високою достовірністю результатів, вираженою практичною цінністю та повнотою оприлюднення отриманих даних у фахових

виданнях України та у матеріалах науково-практичних конференцій дисертаційна праця повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» й Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 21 березня 2022 р. № 341, від 19 травня 2023 р. № 502 та від 03 травня 2024 р. № 507. Дисертаційна праця Лепетенко Юлії Юріївни цілком відповідає критеріям, що висуваються до кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка беззаперечно заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

завідувач кафедри акушерства та
гінекології Одеського національного
медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Ігор ГЛАДЧУК